

Фиқҳ дарслари (101-дарс). Фуслни вожиб қилувчи нарсалар

13:00 / 03.09.2020 5103

(иккинчи мақола)

3. Уйғонган кишининг маний ёки мазийни кўриши.

Бу жумлада васф қилинган ҳолат «эҳтилом» дейилади.

«Эҳтилом» дегани «уйқуда жинсий яқинликни кўриш», «уйқуда булғаниш» демакдир.

????? ?????? ?????????? ?????? ?????? ?????? ?????? ??????:
????????? ?????? ?????????? ?????? ?????????? ??? ???
????? ??? ????????????: ??? ?????? ?????? ??????
????? ??? ?????????????? ??? ?????????? ?????? ??????

????????????? ??? ?????? ?????? ?????? ??????????????

????????? ??????? ?????? ??? ?????? ?????? ????:

«????????? ??? ?????? ?????? ??????????». ?????????? ????

?????????: ??? ?????? ?????? ?????? ??????????????

????????????? ??????: «????????? ?????? ????

????????????? ??????????». ?????? ??????????????.

Умму Салама розияллоҳу анҳодан ривоят қилинади:

«Умму Сулайм Набий соллаллоҳу алайҳи васалламнинг ҳузурларига келди ва:

«Эй Аллоҳнинг Расули, албатта, Аллоҳ ҳақдан ҳаё қилмайди, агар аёл киши эҳтилом бўлса, ғусл лозимми?» деди.

Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Ҳа, агар сувни кўрса», дедилар.

Умму Салама:

«Эй Аллоҳнинг Расули, аёл киши ҳам эҳтилом бўладими?» деди.

Ул зот соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Шўринг қургур, бўлмаса боласи нимадан унга ўхшар эди?» дедилар».

Учовлари ривоят қилишган.

????? ?????????? ?????? ?????? ??????? ??????:
?????? ?????????? ??? ?????? ?????? ?????? ??????
????????????? ?????? ?????????? ?????? ?????? ??????
????????????? ??????: «????????????»? ??????
????????????? ?????? ??? ?????? ?????????? ?????? ??????
????????????? ??????: «??? ?????? ??????????».
????????????? ?????? ??????????: ?????????????? ??????
?????? ?????????????? ?????????? ??????: «?????????
????????? ?????????????? ?????????? ??????????».
????????? ?????? ?????????? ?????????? ??????????????.

Оиша розияллоху анходан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоху алайҳи васалламдан намни күрган, лекин эҳтиломни эслай олмаган одам ҳақида сўралди. Ул зот:

«Ғұсл қиласы», дедилар. Эҳтиломни күрган, лекин ҳұлни күрмаган одам ҳақида (хам сүралдилар). Ул зот:

«Үнга ғусл вожиб эмас», дедилар.

Бас, Умму Сулайм:

«Аёл киши ҳам ўшани кўради. Унга ҳам ғусл вожиб бўладими?» деди. Ул зот:

«Ҳа, албатта, аёллар эркакларнинг туғишишганлари дидир», дедилар».

Абу Довуд ва Термизий ривоят қилишган.

Ушбу ҳадисда баён қилинаётган масала ҳам кўп учраб турдиган, айниқса ёшларда тез-тез такрорланиб турдиган масаладир.

Бирор тушида ғусл вожиб бўладиган бирор нарсани кўрганини эслай олмайди. Лекин баданида, кийимида ёки ётган жойида манийнинг ҳўлини кўради. Нима қилиш керак? Албатта, ғусл қилиш вожиб, акс ҳолда гуноҳкори азим бўлади.

Бошқа бирор тушида жинсий алоқани кўрган, аммо уйғонса, ҳеч қаерда манийнинг ҳўлий йўқ. Унда одамга ғусл вожиб бўлмайди, чунки ундан воқеъликда ғусл вожиб бўладиган нарса чиққан эмас.

Мана шу масалалар ҳақида савол-жавоб бўлиб турган жойда Умму Сулайм розияллоҳу анҳо ҳам бор эканлар. У киши фурсатдан фойдаланиб:

«Аёл киши ҳам ушани кўради. Унга ҳам ғусл вожиб бўладими?» деди.

Яъни «Аёл кишида ҳам ушбу ҳолат юз берса, унга ҳам ғусл қилиш вожиб бўладими?» дедилар.

Бу саволга Пайғамбаримиз соллаллоҳу алайҳи васаллам жавоб бериб:

«Ҳа, албатта, аёллар эркакларнинг туғишишганлари дидир», дедилар.

Яъни «Ҳа, аёл кишига ҳам ғусл вожиб бўлади. Аёл киши ҳам худди эркак кишига ўхшаш», деганлари дидир.

4-5. Ҳайз ва нифоснинг тўхташи.

«Ҳайз» луғатда «оқиш» маъносини билдиради.

Шариатда эса балоғатга етган аёл жинсининг раҳми ичидан туғишишиз, bemorlikciz, муайян муддатда келадиган қон ҳайздир.

Одатда ҳайзнинг ранги қорамтири, ўзи ҳароратли ва оғриқ или келадиган бўлиб, ҳиди нохуш бўлади.

«Нифос» сўзи луғатда «туғишиш» ва «қон» маъноларини англатади. Шариатда эса туғишидан кейин аёл кишининг раҳмидан келган қонга

нифос дейилади.

Ҳайз ва нифос түхтаганда ғусл қилиш вожиб бўлишига далиллар:

????? ??????????: ?????? ?????????? ?????? ??????
????????? ?????? ?????????????????? ??????????????
????????? ??? ??? ???? ???? ? ?????: «?????
????? ?????????? ?????????????? ?????????????????? ??????
????????? ?????????????? ?????????????? ??????????????
????????? ?????????????? ?????????????? ??????????».
????? ?????????????? ??????????????.

Оиша розияллоҳу анҳодан ривоят қилинади:

«Фотима бинт Абу Ҳубайш истиҳоза бўларди. У Набий соллаллоҳу алайҳи
васалламдан сўради. Шунда у зот:

«Бу томир касаллигидир, ҳайз эмас. Ҳайз келганда намозни тарк эт, қачон
тўхтаса, ғусл қилиб, намоз ўқийвер», дедилар».

Бухорий ва Муслим ривоят қилишган.

Шунинг учун ҳайздан пок бўлган аёлга ғусл вожиб бўлади.

Нифос эса янги туққан аёлда тўпланиб қолган ҳайздир. Шунинг учун
нифосдан пок бўлган аёлга ҳам ғусл вожиб бўлади.

«Мухтасар»нинг соҳиблари бу ерда зикр қилмаган вожиб ғусллар ҳам бор.
Уларни бошқа уламоларимиз айтиб ўтганлар.

6. Шаҳид бўлмаган мусулмон маййитга ҳам ғусл вожиб бўлади.

Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламнинг даврларида ҳаммага мана шундай муомала қилинганд.

Имом Бухорий ва имом Муслим Ибн Аббос розияллоҳу анҳумодан ривоят қилган ҳадисда уловидан йиқилиб ўлган киши ҳақида Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«????????????? ???????? ?????????? ?????????????? ???
?????????????».

«Уни сув ва сидр ила ювинглар ва икки кийим ила кафандланглар», деганлар.

7. Ғайримуслим шахс Исломга кирса.

Бу ҳолатда моликий ва ҳанбалий мазҳабларида ғусл қилиш вожиб бўлади. Бунга бир қанча далиллар бор. Мисол учун:

????? ??????? ???? ?????????? ?????????? ?????????? ??????????
????????????? ?????????????? ??? ?????? ??? ?????? ??? ??????
????????????? ?????????? ??????????. ?????????? ??????????????
????????? ?????? ??????????.

«Қайс ибн Осим розияллоҳу анҳу мусулмон бўлганида Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам у кишини сув ва сидр ила ғусл қилишга амр этдилар».

Бешовларидан фақат Ибн Можа ривоят қилмаган.

Ҳанафий ва шофеъий мазҳаблариға кўра, агар мусулмон бўлган одам жунуб бўлмаса, ғусл мустаҳабдир.

Ҳайвонга яқинлик қилиб, манийни туширмаслик ғуслни вожиб қилмайди.

Бундан маний туширса, ғусл вожиб бўлиши келиб чиқади.

Ғусл вожиб бўлмайдиган ҳолатлардан яна баъзилари:

1. Мазий чиққанда.
2. Вадий чиққанда.
3. Эҳтилом бўлганда намлик қўрмагандан.
4. Клизма қилдиргандан.
5. Бармоқни икки йўлдан бирига киритганда маний тўкилмаса.

(Тамом)

«Кифоя» китобидан